

Brussel, 22.9.2021
SWD(2021) 267 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE
SAMENVATTING VAN HET EFFECTBEOORDELINGSVERSLAG

bij

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad
houdende toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties en tot intrekking
van Verordening (EU) nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad

{COM(2021) 579 final} - {SEC(2021) 330 final} - {SWD(2021) 266 final}

Samenvatting (maximaal 2 pagina's)
EFFECTBEOORDELING met betrekking tot het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties voor de periode vanaf 1 januari 2024
A. Noodzaak om actie te ondernemen
Wat is het probleem en waarom is het een probleem op EU-niveau?
De SAP-verordening (EU) nr. 978/2012 loopt eind 2023 af. Als er geen nieuwe SAP-verordening wordt aangenomen, zouden de standaard-SAP-regeling en de SAP+-regeling worden stopgezet en zou de EU de invoer uit de huidige begunstigde landen (ontwikkelingslanden met lage en lagere middeninkomens) met meestbegunstigingstarieven moeten belasten. Alleen de regeling “Alles behalve wapens” (EBA, Everything But Arms) voor de minst ontwikkelde landen (MOL's), die voor onbepaalde duur geldt, zou van toepassing blijven. Dit zou negatieve gevolgen hebben voor de uitvoer en investeringen, en dus voor economische groei en werkgelegenheid, in de huidige 15 standaard-SAP-begunstigde landen en de 9 SAP+-begunstigde landen.
Wat is het doel?
Uit de analyse zijn drie algemene doelstellingen en vijf specifieke doelstellingen naar voren gekomen. 1) Verder bijdragen aan de uitbanning van armoede door: - de uitvoer uit begunstigde landen, met name de meest behoeftige, te vergroten; - de diversificatie van de uitvoer van de begunstigde landen te bevorderen. 2) Verder bijdragen aan duurzame ontwikkeling en goed bestuur in de begunstigde landen door: - de steun vanuit het SAP voor duurzame ontwikkeling in de begunstigde landen te versterken; - de bekendheid met de mogelijkheden van het SAP en de transparantie van het SAP+-toezicht te vergroten. 3) Ervoor zorgen dat de economische belangen van de EU bij het functioneren van de regeling beter worden beschermd door: - concurrerende bedrijfstakken in de EU meer bescherming te bieden.
Wat is de meerwaarde van EU-maatregelen (subsidiariteit)?
De gemeenschappelijke handelspolitiek wordt in artikel 3 VWEU genoemd als een van de gebieden die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen. Ingevolge artikel 5, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) is het subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing op gebieden die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen.
B. Oplossingen
Welke opties dienen zich aan? Is er al dan niet een voorkeursoptie? Zo niet, waarom?
Wij hebben 11 beleidsopties en 19 subopties vastgesteld, die in de ingesloten tabel worden beschreven. De algemene conclusie, die voortvloeit uit de ondersteunende studie en de tussentijdse evaluatie, is dat de drie algemene doelstellingen van het SAP het best kunnen worden gediend door continuïteit na te streven en de huidige SAP-structuur met de drie regelingen in stand te houden. Om de doeltreffendheid en efficiëntie van het SAP te verbeteren, moet het SAP-kader door middel van technische wijzigingen worden bijgewerkt. Daarom zijn de voorkeursopties als volgt: - Het bestaande beperkte kwetsbaarheids criterium voor het concurrentievermogen op de exportmarkt afschaffen om ervoor te zorgen dat alle landen die de EBA ontgroeien, in aanmerking kunnen komen voor SAP+ (suboptie 3Ba) - De negatieve conditionaliteit (d.w.z. de mogelijkheid om tariefpreferenties in te trekken in geval van ernstige en systematische schendingen) uitbreiden tot de in bijlage VIII bij de verordening vermelde

internationale verdragen inzake klimaat/milieu en goed bestuur (optie 6B) - De lijst van verdragen in bijlage VIII bij de verordening actualiseren (suboptie 8Bc) - Aanvullende stappen na de formele start van een intrekkingsprocedure invoeren (suboptie 9Bb), de duur van de procedure in uitzonderlijke omstandigheden verkorten (suboptie 9Bd) en intrekking in verband met migratie invoeren (suboptie 9Bc) - Praktische maatregelen nemen om het toezicht op de uitvoering van het SAP te verbeteren: een gedetailleerde beschrijving geven van het toezichtproces en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld verduidelijken (optie 10B) - De monitoringcyclus verlengen tot drie jaar (optie 10D). Bij alle resterende opties houden we in grote lijnen vast aan het basisscenario.
Hoe reageren de verschillende belanghebbenden? Wie steunt welke optie?
De overgrote meerderheid van de belanghebbenden is voorstander van handhaving van het huidige SAP-kader, met inbegrip van de drie regelingen, op grond van het feit dat de regeling bijdraagt tot het uitbannen van armoede, het scheppen van banen en het ondersteunen van economische groei, en tegelijkertijd bijdraagt tot duurzame ontwikkeling. Er is geen grondige herziening van de structuur van het SAP nodig, maar veeleer een verbetering van de efficiëntie en doeltreffendheid ervan. De belanghebbenden steunden het idee om milieuverdragen en verdragen inzake klimaatverandering in de SAP-voorwaarden op te nemen, en ook de invoering van aanvullende maatregelen om de transparantie en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld te vergroten. De EU-industrie steunt het SAP in grote lijnen, hoewel sommige sectoren (bv. agrovoedings- en textielproducenten) vragen om meer bescherming van de economische belangen van de EU. Maatschappelijke organisaties dringen aan op een transparanter toezichtproces en op een versterking van het effect van de regeling op de verbetering van arbeids- en milieunormen in de begunstigde landen.
C. Effecten van de voorkeursoptie
Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (indien die er is, anders van de belangrijkste opties)?
Het algemene effect is beperkt, aangezien het stelsel van algemene preferenties over het geheel genomen stabiel blijft, zonder dat er ingrijpende wijzigingen worden doorgevoerd met bijkomende complicaties voor SAP-begunstigden, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. De voorgestelde wijzigingen hebben tot doel de toegang van de armste landen tot de EU-markt en hun integratie in de internationale handel te vergemakkelijken, met name de landen die naar verwachting de MOL-status zullen ontgroeien, hun economieën te diversifiëren en duurzame economische groei te bevorderen, met name door een betere milieubescherming. Als het SAP met de voorgestelde gerichte wijzigingen wordt voortgezet, geeft de EU een belangrijk bemoedigend signaal aan de ontwikkelingspartners en blijft een essentieel platform behouden om samen met de begunstigde landen veranderingen teweeg te brengen die in overeenstemming zijn met de waardenagenda van de EU en coherent met haar ontwikkelingsbeleid.
Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (indien er een voorkeursoptie is, anders van de belangrijkste opties)?
Er zijn extra kosten (middelen) als gevolg van een intensiever toezicht op de naleving door SAP-begunstigden van de nieuwe internationale verdragen (die zullen worden toegevoegd met het oog op de Europese Green Deal en migratiegerelateerde governance) en, na uitbreiding van de negatieve conditionaliteit, van de verdragen inzake milieubescherming, klimaatverandering en goed bestuur.
Wat zijn de gevolgen voor kleine en middelgrote ondernemingen en voor het concurrentievermogen?
De transparantiemaatregelen verbeteren het inzicht in de manier waarop het SAP in de praktijk functioneert, met name hoe het stelsel ten goede komt van kmo's. Er worden geen negatieve gevolgen voor kmo's verwacht.
Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?

Er worden geen significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden verwacht.
Zijn er andere significante gevolgen?
Met de voorgestelde opties zal ondersteuning worden geboden aan de bijdrage van het SAP en de handelspolitiek aan de Europese Green Deal (met name de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering), de strijd tegen dwangarbeid en de ergste vormen van kinderarbeid, en migratiegerelateerde beleidsmaatregelen.
Evenredigheid?
Aan het evenredigheidsbeginsel wordt voldaan, aangezien een SAP-verordening de enige passende maatregel is die de Unie kan nemen om ontwikkelingslanden voor hun uitvoer unilaterale preferentiële toegang tot haar markt te bieden.
D. Opvolging
Wanneer wordt het beleid geëvalueerd?
De Commissie stelt voor de nieuwe verordening een looptijd van tien jaar te geven om de marktdeelnemers voorspelbaarheid en zekerheid te bieden en de regeldruk tot een minimum te beperken.

Bijlage: Beschrijving van de beleidsopties

Clusters	Achtergrond	Beleidsopties
Cluster 1 Regelingen en begunstigde landen	Achtergrond 1 (D1) Het aantal begunstigde landen van de standaard-SAP-regeling neemt af	Optie 1 B (O. 1B) De driedelige structuur van het SAP wijzigen ✓ Suboptie 1Ba : alle regelingen met uitzondering van EBA stopzetten ✓ Suboptie 1Bb : alleen de standaard-SAP-regeling stopzetten
	Achtergrond 2 (D2) Grote en geïndustrialiseerde begunstigde landen met een gediversifieerde exportstructuur komen ook in aanmerking voor het SAP	Optie 2 B (O. 2 B) Graduatie van grote en geïndustrialiseerde ontwikkelingslanden uit het SAP
	Achtergrond 3 (D3) Een ongekend aantal EBA-begunstigde landen zal naar verwachting de MOL-status ontgroeien en dus de EBA-regeling verlaten	Optie 3 B (O. 3 B) Ervoor zorgen dat alle EBA-landen die naar verwachting de MOL-status zullen ontgroeien, kunnen overstappen op SAP+ door: ✓ Suboptie 3Ba : de kwetsbaarheidscriteria te wijzigen of ✓ Suboptie 3Bb : een langere overgangsperiode toe te kennen om aan de criteria te voldoen
Cluster 2 Lijst van producten en mechanisme voor graduatie van producten	Achtergrond 4 (D4) Het graduatiemechanisme voor producten is onvoldoende gericht op concurrerende producten en heeft alleen betrekking op de standaard-SAP-regeling	Optie 4 B (O. 4 B) De toepassing van het graduatiemechanisme voor producten uitbreiden naar SAP + en EBA ✓ Suboptie 4Ba : voor rijst en suiker ✓ Suboptie 4Bb : voor alle landbouwproducten in de bijlagen V en IX bij de SAP-verordening
	Achtergrond 5 (D5) De productdekking van het SAP geeft het uitvoerpotentieel van	Optie 5 B (O. 5 B) De productdekking van de standaard-SAP-regeling en die van de SAP+-regeling

Clusters	Achtergrond	Beleidsopties
	begunstigde landen onvoldoende weer	uitbreiden ✓ Suboptie 5Ba : tot producten die kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van milieu- en klimaatbeschermingsdoelstellingen ✓ Suboptie 5Bb : tot een aantal industriële en agrarische halffabricaten en eindproducten
Cluster 3 Conditionaliteit	Achtergrond 6 (D6) Negatieve conditionaliteit (artikel 19) voor alle SAP-regelingen is beperkt tot de fundamentele internationale verdragen (mensen- en arbeidsrechten) die zijn opgenomen in deel A van bijlage VIII bij de SAP-verordening	Optie 6 B (O. 6 B) Negatieve conditionaliteit uitbreiden tot alle in bijlage VIII bij de verordening vermelde verdragen
	Achtergrond 7 (D7) Positieve conditionaliteit (art. 15) is alleen voorzien voor SAP+. SAP- en EBA-begunstigden zijn niet verplicht de in de delen A en B van bijlage VIII bij de verordening vermelde verdragen te ratificeren	Optie 7 B (O. 7 B) De positieve conditionaliteit uitbreiden tot de standaard-SAP-regeling en de EBA-begunstigde landen
	Achtergrond 8 (D8) De lijst van internationale verdragen in bijlage VIII bij de verordening is niet actueel	Optie 8 B (O. 8 B) Wijziging van de lijst van internationale verdragen in bijlage VIII bij de verordening ✓ Suboptie 8Ba : schrapping van verdragen die niet langer relevant of minder relevant worden geacht ✓ Suboptie 8Bb : uitbreiding van de lijst van internationale verdragen in bijlage VIII bij de verordening ✓ Suboptie 8Bc : combinatie van 8Ba en 8Bb
	Achtergrond 9 (D9) Inefficiënte en ontoereikende respons — via het intrekingsmechanisme van het SAP	Optie 9 B (O. 9 B) Het mechanisme voor tijdelijke intrekking van preferenties wijzigen ✓ Suboptie 9Ba : aanvullende stappen voorafgaand aan de formele start van een intrekingsprocedure invoeren ✓ Suboptie 9Bb : nieuwe stappen na de formele start van een intrekingsprocedure invoeren ✓ Suboptie 9Bc : intrekking voor specifieke marktdeelnemers en/of voor schending van migratieverdragen invoeren ✓ Suboptie 9Bd : kortere spoedprocedure in duidelijk omschreven omstandigheden
Cluster 4 Transparantie	Achtergrond 10 (D10) Onvoldoende informatie en transparantie en gebrek aan	Optie 10 B (O. 10 B) Verdere praktische maatregelen nemen om de transparantie te verbeteren

Clusters	Achtergrond	Beleidsopties
	indicatoren voor het toezicht op en de evaluatie van het effect van het SAP	Optie 10 C (O. 10C) De monitoringcyclus van het SAP uitbreiden en structureren
Cluster 5 Vrijwaringsmaatregelen	Achtergrond 11 (D11) Vrijwaringsmechanisme niet responsief genoeg, met name voor gevoelige producten [en Achtergrond 4 (D4) Het graduatiemechanisme voor producten is niet genoeg gericht op concurrerende producten en heeft alleen betrekking op de standaard-SAP-regeling]	Optie 11 B (O.11B) De toepassing van het automatische vrijwaringsmechanisme (artikel 29) uitbreiden tot alle landbouwproducten
		Optie 11 C (O. 11C) De toepassing van het automatische vrijwaringsmechanisme (artikel 29) uitbreiden tot EBA-begunstigde landen voor verschillende lijsten van producten ✓ Suboptie 11Ca: huidige lijst van producten (art. 29) ✓ Suboptie 11Cb: de lijst uitbreiden met rijst en suiker ✓ Suboptie 11Cc: de lijst uitbreiden tot alle landbouwproducten